

De juiste boom op de juiste plaats

Bomen zorgen nog wel eens voor problemen voor de grasmat er omheen. Door niet teveel bomen te planten en de juiste boomsoort op de juiste plaats kan je problemen met bespeelbaarheid en onderhoud van de grasmat voorkomen.

TEKST: MARCO BLOM – FOTO'S: RIEN HARDEMAN

Voor een golfer is er niets prettiger dan een rondje golfen op een schilderachtige baan. Een bal slaan op een fairway die wordt omgeven door volwassen bomen, geeft een nog mooiere beleving. Naast het begrenzen van de hole voegen deze bomen ook karakter toe aan de baan, bezorgen ze schaduw voor de speler en een bepaalde veiligheid van verkeerde afslagen. Bij het ontwerpen worden bomen ook gebruikt als strategisch spelelement.

Overbeplanting

Een overmaat aan bomen lijkt in het begin een waardevolle aanwinst op een baan, maar veroorzaken soms ook problemen. Overbeplanting is een veel voorkomend probleem op golfbanen. Jonge aanplant krijgt meteen een functie, waarbij niet wordt gelet op de toekomstige kroon. Om natuurlijke uitval te compenseren worden ook vaak te veel bomen geplant. Als er geen beheersplan wordt gehan-

teerd waarbij uitdunnen voor een evenwichtige groei en kroonontwikkeling zorgt, ontstaan de problemen uiteindelijk pas jaren later. Diverse problemen met bomen en gras zijn in de hand gewerkt door gebrek aan kennis of een goed plan. Naast een verstoring in de ontwikkeling van de kroon ontstaan ook op de fairways, tee's en greens problemen. Hetzelfde gebeurt op nieuwe banen waar de bestaande beplanting blijft gehandhaafd. Zoals te verwachten,

zorgt de schaduw van deze volwassen bomen voor groei problemen door lichtconcurrentie. En door grondbewerking tijdens de aanleg gaan alsnog bomen dood door beschadiging, die dan weer worden gecompenseerd door overbeplanting met jongere bomen. Een goede planning tijdens de aanleg had dit kunnen voorkomen.

Soortkeuze

Bomen kunnen ook concurrentie geven voor de grasmat. Veel boomsoorten hebben een wortelsysteem dat 2 tot 3 keer de boomlengte breed kan groeien. De haarwortels van deze bomen concurreren in dezelfde zone als de graswortel en benutten dezelfde voedingsstoffen en hetzelfde water. Daarbij zorgt de kroon voor licht- en luchtconcurrentie waardoor de grasmat gevoelig wordt voor ziekte, mos- en algengroei. Door het beter en groter ontwikkelde wortelsysteem van bomen zoekt deze zich dan ook een weg in de greens, fairways en zandbunkers als die te dichtbij liggen. Soortkeuze is daarom van groot belang om problemen te voorkomen. Soorten met lage kronen zijn geen beperking

voor de greens maar lastig om onderdoor te maaien. Soorten met korte en oppervlakkig groeiende wortels hebben ook nadelen voor speler en machine. Andere soorten hebben een nadelige bloeiwijze, vrucht, blad of naaldvorm die bij onderhoud en spel een factor zijn om niet te planten.

Concurrentie

Bomen en gras functioneren hetzelfde, hoewel bomen een houtige stam tussen wortels en blad hebben. Beide reageren echter op goed onderhoud. Vochthuishouding, voedingstoestand van de bodem en luchthuishouding zijn belangrijke factoren in hun ontwikkeling. Bemesten, beluchten en watergift zijn ook voor bomen van belang, maar worden vaak vanaf het begin onderschat. Ook bomen onderling hebben een concurrentiestrijd voor deze benodigde elementen: de sterke overleeft en de zwakke boom gaat uiteindelijk dood. Daarom is een sterk argument tegen overbeplanting niet alleen goed voor de grasmat, maar ook beter voor de overige bomen op de baan. Minder bomen vragen minder onderhoud en bieden dezelfde

strategische waarde, maar hebben een minder negatieve invloed op de grasmat.

Waterbehoefte

Net als bij gras word de hoeveelheid water dat de boom nodig heeft bepaald door het bladoppervlak. Hoe meer blad een boom heeft, hoe meer water er beschikbaar moet zijn. Temperatuur, wind, luchtvochtigheid, zonlicht en seizoenen zijn bepalend voor het benodigde water voor verdamping. Jaarlijkse groei resulteert in meer blad en een grotere behoefte. Droge plekken in de grasmat tijdens de zomer zijn vaak gerelateerd aan bomen.

Conclusie

Na het maken van een Beplanting Beheersplan kan je een inventarisatie maken en een passend beplantingsplan, gebaseerd op 'de juiste boom op de juiste plaats'. Soortkeuze zou gebaseerd moeten zijn op speelbaarheid, graskwaliteit en gras- en boomonderhoud. Als dit plan op de juiste wijze uitgevoerd wordt, zal minder problemen tussen speelbaarheid en onderhoud het resultaat zijn.<

Bomen geven karakter aan een baan. Maar overbeplanting kan vaak jaren later problemen geven. Een beheersplan maken en uitdunnen kunnen veel grasproblemen voorkomen.